Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Bixente Sasiain Sarobe

Lasarte-Oria, Gipuzkoa (1942)

Aurkibidea

Biografia

Elkezabalzarra edota Elkezabalaundi deitu izan zaion baserrian jaio zen Lasarte-Oriako Oztaran bailaran. Baina bere baserriari ingurukoek "Lauterdi" deitu izan diote. Baserriak mende asko ditu, eta haren arkitekturaz aritu zen elkarrizketan. Lasarte-Oria herri bezala agertu zenean, Oztaran bailara inoren eskuetan ez balego bezala sentitu zutela dio. 25 urtez bizitu zen Lasarte-Orian, eta gero, ikasketak eta lana zirela-eta, Elgoibarren bizitu zen beste 36 urtez. Elkarrizketaren garaian, Donostian bizi zen.

Zintak

LAS-003

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Ansa, Ainhoa
- **Data**: 2010-01-08
- **Iraupena**: 75 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Etxeari zergatik deitzen dioten "Lauterdi"

- **Erref**: LAS-003/002
- **Iraupena**: 0:00:42. **Hasi**: 00:01:49. **Bukatu**: 00:02:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Elgezabalzarra edo Elgezabalaundi deitu izan zaio euren baserriari. Bertan jaio zen Bixente. Aitaren aitona Amasatik etorria zen eta behatz bat motza zuen. Behin norbaitek "eman bostekoa" esan zion eta bere erantzuna "ez, nik lau eta erdi". Ordutik etxeari "lau ta erdi" deitu izan diote.

2. Garai batean teilak egingo ote ziren?

- **Erref**: LAS-003/006
- **Iraupena**: 0:01:16. **Hasi**: 00:04:14. **Bukatu**: 00:05:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Ingurua beti antzera ezagutu du. Bixentek uste du garai batean teilak egingo zirela euren etxe inguruetan. Horren adibidetzat jartzen ditu Telleri izeneko baserriak. Inguruko baserrien izenak.

3. Hamar senideko familiatik seme bakarretara

- **Erref**: LAS-003/007
- **Iraupena**: 0:02:18. **Hasi**: 00:05:30. **Bukatu**: 00:07:48
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Aitaren aitona Amasatik etorria zen. Emaztea zen bertakoa, Larburu abizenekoa. Bai aitona eta bai aita bertan jaio ziren eta hamar anai-arreba izan ziren. Bera seme bakarra da. Baserrian Urteberri egunean egiten zuten bazkarira lau lehengusu joan omen ziren elkarrekin, denak seme bakarrak. Zergatik ote?

4. Baserrietan lagun asko bizi ahal izateko modua

- **Erref**: LAS-003/009
- **Iraupena**: 0:02:02. **Hasi**: 00:08:28. **Bukatu**: 00:10:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Garai batean espezializaziorik ez zelako egon bizi ahal izan ziren hamar senide baserrian, Bixenteren ustez. Denetik pixka bat zuten: barazkiak, oiloak, txerria, behiak... eta alde horretatik ez zuten inoren mendekotasunik.

5. Baserriaren egitura berezia

- **Erref**: LAS-003/013
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:12:22. **Bukatu**: 00:13:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:
Baserriak egurrezko estruktura dauka. Lapurdiko estiloa dela iruditzen zaio, antzeko egiturak han bakarrik aurkitu dituelako. XVII. mende hasierakoa izango dela dio, sasoi horretatik atzera etxe aberatsagoak (gogorragoak) egiten ziren eta.

6. Karlistadan erre ez zuten baserri bakarrenetakoa

- **Erref**: LAS-003/014
- **Iraupena**: 0:02:34. **Hasi**: 00:13:51. **Bukatu**: 00:16:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Politika » Jarrera politikoak » Karlismoa, liberalismoa

Laburpena:
Urnietako agiritegian ez dago euren baserriaren inguruko agiririk. Karlistada sasoian borrokaren erdian egon zen Urnieta eta herriari su eman izan zion. Oztaran bailara Urnietatik aparte dagoenez, euren baserria ez zutela erre pentsatzen du. Euren baila bi herrien erdian geratzen zen, ez bateko eta ez besteko.

7. Urnieta eta Lasarte artean gelditzen ziren baserriak

- **Erref**: LAS-003/015
- **Iraupena**: 0:00:52. **Hasi**: 00:16:25. **Bukatu**: 00:17:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:
Urnieta eta Lasarte arteko eremua (Oztaran bailara) sarritan ahaztuta bezala gelditzen zen. Bertako baserriak zeintzuk ziren.

8. Donostiako bezeroen etxeetan hondakin organikoa jasotzen zuten

- **Erref**: LAS-003/018
- **Iraupena**: 0:02:31. **Hasi**: 00:18:43. **Bukatu**: 00:21:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Natura » Ingurugiroa » Zaborren kudeaketa

Laburpena:
Ama Donostiara joaten zen esnea saltzera. Marmitan eramaten zuen esnea. Horrekin batera baldea ere eramaten zuen, txerri-jana ekartzeko, izan ere, Donostian bezeroek hondakin organikoak bereizi egiten zituzten, baserritarrei emateko. Zaborra kalera jaitsi beharrean, baserritarrek jasotzen zieten etxean bertan. Egunero egiten zuten bilketa, gainera.

9. Donostiara autobusean, esnea saltzera

- **Erref**: LAS-003/019
- **Iraupena**: 0:01:39. **Hasi**: 00:21:14. **Bukatu**: 00:22:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
Inguruko baserrietatik batzuk Donostiara joaten ziren esnea saltzera eta beste batzuk Lasartera; bakoitzak bere hartzaileak zituen. Ama astoarekin Lasartera jaisten zen. Han zesto batean esneak hartu eta autobusean Donostiara. Amarako denda batean uzten zuen zestoa eta esneak handik partitu. Gizon batzuk karroarekin ibiltzen ziren, esneak garraiatzen laguntzeko.

10. Batzuetan bezeroentzat esnea falta

- **Erref**: LAS-003/020
- **Iraupena**: 0:01:12. **Hasi**: 00:22:53. **Bukatu**: 00:24:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:
30-40 litro-esne eramaten zituzten Donostiara saltzeko. Batzuetan esnea sobera izaten zuten eta beste batzuetan falta. Halakoetan, beste baserritarren bati erosi behar, bezeroa gabe gelditu ez zedin.

11. Lantegiek sortutako eskola Añorgan

- **Erref**: LAS-003/022
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 00:26:52. **Bukatu**: 00:28:36
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:
Michelin-go eskola esaten zitzaionean ibili zen lehenbizi, Lasarten. 1955 inguruan lau lantegiren artean "Patronato escolar" sortu zuten Añorgan bertako langileen semeentzat eta hara joan zen. Garai hartan 14 urterekin bukatzen ziren ikasketak. Berak beste urtebete gehiago eskatu zuen, Batxilerra egiteko eta handik hasi zen ikasketak zabaltzen, ingeniaritza egin arte.

12. Ingeniaritza ikasketak egin zituen

- **Erref**: LAS-003/024
- **Iraupena**: 0:01:17. **Hasi**: 00:28:43. **Bukatu**: 00:30:00

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:
Batxilerra egin ostean, "unibertsitate-aurrekoa" esaten zitzaiona egin behar izaten zen eta orduan joan zen Valladolidera lehen aldiz. Nafarroa ingurukoak Zaragozara joan behar izaten ziren. Bi urte egin zituen Valladoliden eta gero EUTG (Estudios Universitarios Técnicos de Gipuzkoa) ikasten hasi zen jesuitekin.

13. Lasarteren lur-sailak bost Udalenak

- **Erref**: LAS-003/028
- **Iraupena**: 0:02:49. **Hasi**: 00:34:33. **Bukatu**: 00:37:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Inguruko herriak eta auzoak
- Bestelako kontuak » Historia orokorra
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak

Laburpena:
Lasarteren lur-sailak bost Udalenak ziren: hipodromo ingurua Donostiarena, Michelin ingurua Usurbilena, erdigunea Hernanirena, Goenkale ingurua Urnietarena eta Andoain aldekoa Andoainena. Bost lur-sail horietatik biztanle gehien Hernani eta Urnietako sailetan bizi ziren. Beraz, herri horien lur-sailekin sortu zen Lasarte. Urnieta asko hazi zen denbora gutxian eta ez zitzaion axola lur-sail horietako biztanleak Lasarteri ematea. Gero, Lasarte bera ere asko hazi zen denbora gutxian.

14. Oztaran bailararen dilema

- **Erref**: LAS-003/030
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 00:37:36. **Bukatu**: 00:39:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak
- Bestelako kontuak » Historia orokorra

Laburpena:
Oztaran bailarakoek ez zuten nahi Urnietara pasatzerik eta kexak ere egon omen ziren. Pixka bat baztertuta geratu zirela dio Bixentek, Urnietak baztertu egin zituelako eta Lasartekoek ere ez dituztelako nahi. Hala ere, Lasarte gertuago dute eta harako joera izaten zuten.

15. Gurelesa sortzean, ezin esnerik saldu

- **Erref**: LAS-003/032
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 00:42:07. **Bukatu**: 00:43:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Gurelesa enpresa sortu zenean, Donostiara kanpotik joaten ziren baserritarrei galarazi egin zieten esnea saltzea (hasieran bertakoak bazuten baimena). Zubietako baserri batekin gertatzen zen kontu bitxia. Gerora, denei ipini zieten debekua.

16. Elgoibarko Etxetar lantegian 36 urtez

- **Erref**: LAS-003/036
- **Iraupena**: 0:02:37. **Hasi**: 00:44:57. **Bukatu**: 00:47:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Ingeniaritza ikasketak bukatu zituenean Elgoibarko Etxetar lantegian hasi zen lanean eta 36 urte egin zituen bertan. Produkzio handietarako makina bereziak egiten dituzte lantegi horretan. Adibide batzuk jartzen ditu.

17. Pilota astunekin pilotan

- **Erref**: LAS-003/039
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:49:52. **Bukatu**: 00:51:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Mutikotan pilotan aritzen zen, baina gazterik utzi zuen. Gaur egungoen aldean pilota handiak eta astunak erabiltzen zituzten (120 gramokoak). Kategoriak ere orain baino gutxiago zeuden. PIilotak nola

18. Gomarekin eta artilearekin egindako pilotak

- **Erref**: LAS-003/040
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:51:06. **Bukatu**: 00:52:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Aisia » Kirola » Pilota

Laburpena:
Pilotak egin ere egiten zituzten. Barruan goma pusketaren bat ipini eta bueltan-bueltan artilearekin batu. Gero artilea josi, ez askatzeko. Larrurik ez zieten josten, ez zekitelako. Trapuzko pilotak motelak izaten ziren. Trapuarekin baloiak egiten ziren.

19. Kilkerrak harrapatzeko trikimailua

- **Erref**: LAS-003/041
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:52:20. **Bukatu**: 00:53:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Fauna » Natura » Basoko animaliak » Zomorroak

Laburpena:
Mutikotako entretenimenduetako bat txoriak edo kilkerrak harrapatzea. Kilkerrak harrapatzeko trikimailua azaltzen du.

20. Barruan kandela zuen kalabaza ikusi zuen umetan

- **Erref**: LAS-003/046
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:57:54. **Bukatu**: 00:59:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:
Ameriketako Halloween-en egiten den antzera, hemen ere kalabazak hustu eta kandelak jartzeko ohitura bazegoela dio. Gogoan du, bera umea zela, belaze batean kalabaza nola ikusi zuen.

21. Garai bateko gauak askoz beltzagoak

- **Erref**: LAS-003/047
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:59:23. **Bukatu**: 01:00:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Natura » Meteorologia

Laburpena:
Festetatik bueltan gauez ibiltzen ziren bideetan. Garai bateko gauak beltz-beltzak ziren, ez zegoen gaur egungo argi-kutsadurarik. Gaur egun, egun lainotsuetan argitasun handiagoa egoten omen da ilargi betearekin baino, Donostiako argitasuna islatzen delako lainoetan.

22. Neska-laguntzera joandakoan, harrikada jasotzeko arriskua

- **Erref**: LAS-003/049
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 01:02:03. **Bukatu**: 01:03:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Inguruko herrietara joaten ziren festetara, oinez. Handiagoak zirenean, bizikletaz. Inguruan ez omen zegoen neska asko eta beste herrietara joan behar! Neska-laguntzera joandakoan, harrikada jasotzeko arriskua.

23. Oztaran auzokoen nortasuna

- **Erref**: LAS-003/052
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 01:04:22. **Bukatu**: 01:05:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Bestelako kontuak » Historia orokorra

Laburpena:
Garbi utzi nahi du euren auzoa ez dela ez Lasarte eta ez Urnieta. Beraiek urnietarrak dira, baina Lasarte ere Urnietako auzo bat zelako. Lasarterako joera zuten, besteak beste, harako bidea hobeto zainduta egoten zelako eta garai batean hori oso garrantzitsua zen.

24. Baserriaren egitura

- **Erref**: LAS-003/055
- **Iraupena**: 0:02:09. **Hasi**: 01:06:23. **Bukatu**: 01:08:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Etxearen egitura. Sukaldea beti leku berean egon da. Sotoa esaten dioten lekuan sartzen zituzten belarrak eta hor bertatik ematen zieten jana ganaduari. Ukuiluko txoko batean txerritokia. Ganadua ez zuten sekula "barrutian" (larrean) izaten, jana etxera ekartzen zitzaien. Lur-sailak txikiak ziren eta lurra biguna. Etxearen bigarren solairuan logelak eta gainean ganbara.

25. Etxe bakoitzak bere sagardoa

- **Erref**: LAS-003/056
- **Iraupena**: 0:01:20. **Hasi**: 01:08:32. **Bukatu**: 01:09:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Sagardogintza
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:
Garai batean etxe bakoitzak bere sagardoa egiten zuen. Etxean oraindik ba omen daude dolarearen arrastoak. Sagarra ganbarara igotzen zen. Sagardoa egiteko makinak. Dolarea kanpoan egoten zen. Oiloak ere kanpoan ibiltzen ziren eta gauean txabolan sartzen ziren.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-01

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com